Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Respons

Nigeria: Straffeforfølgelse av "Bakassi Boys"

Problemstilling/spørsmål:

- Er Bakassi Boys sin virksomhet i Nigeria lovlig?
- Blir medlemmer av Bakassi Boys straffeforfulgt i Nigeria, og hvilke kriminelle handlinger har medlemmer av Bakassi Boys eventuelt blitt dømt for?
- Er det kjent at nigerianske myndigheter på føderalt eller delstatsnivå har etterlyst personer mistenkt for å ha begått kriminelle handlinger som medlemmer av Bakassi Boys? Hvordan har i tilfelle slike etterlysninger blitt formidlet?

Bakgrunn

Bakassi Boys er en betegnelse som blir brukt på ulike borgerverngrupper i de igbo-dominerte delstatene i det sørøstlige Nigeria. For grundig bakgrunnsinformasjon om hvordan disse gruppene har oppstått og fungert, viser vi til Human Rights Watch sin rapport om Bakassi Boys fra 2002 (HRW 2002), Amnesty Internationals rapport om borgerverngrupper i sør og sørøst (Amnesty 2002), og til to forskningsartikler (Agbu 2004 og Meagher 2007).

Er Bakassi Boys sin virksomhet i Nigeria lovlig?

Nigerianske myndigheter har ikke noe entydig juridisk syn på borgerverngrupper og virksomheten de driver i landet. I henhold til Nigerias grunnlov av 1999 er det ikke anledning til å opprette væpnede sikkerhetsstyrker utenfor landets militære styrker eller politi (Amnesty 2002, s. 2), men likefullt har delstatsforsamlingene i Anambra, Abia og Imo gitt borgerverngrupper offisiell status. Disse er *Anambra State Vigilante Services*, *Abia State Vigilante Services* og *Imo State Vigilante Services*. Dermed har borgerverngrupper operert med delstatsmyndighetenes velsignelse i flere av de igbo-dominerte delstatene i sørøst i perioder, selv om denne virksomheten formelt sett er grunnlovsstridig.

Kort tid etter at nåværende guvernør Peter Obi overtok guvernørstolen i Anambra i mars 2006, oppløste han Anambra State Vigilante Services (AVS). Samtidig meldes det i nigerianske aviser at han i dag har et svært tett forhold til Chuma Nzeribe, som ledet AVS under Mbadinujus styre (se for eksempel Nnoli 2009).

I Abia opererer Abia Vigilante Services fremdeles med offisiell status (Iriekpen 2009). Landinfo har ikke funnet informasjon som tilsier at borgerverngrupper har operert i Imo under navnene Bakassi Boys eller Imo State Vigilante Services på flere år.[1]

Blir medlemmer av Bakassi Boys straffeforfulgt i Nigeria?

Nigerianske føderale myndigheter slo kraftig ned på virksomheten til undergrupper av Bakassi Boys i flere byer i sørøst gjennom aksjoner i regi av Mobile Police Force i august og september 2002 (Smith 2007, s. 188). Nigerianske medier meldte at det for eksempel ble arrestert rundt 100 medlemmer av AVS i Anambra i september 2002 (Omonobi 2002).

Landinformasjonsenheten til canadiske utlendingsmyndigheter har i et responsnotat (IRB 2006) blant annet gått gjennom saker hvor nigerianske myndigheter har straffeforfulgt medlemmer av Bakassi Boys. Per februar 2006 hadde de funnet eksempler på tre rettssaker mot medlemmer av Bakassi Boys, alle i delstaten Abia. To av sakene ble ført for føderale domstoler, og her hadde de kriminelle handlingene (utenomrettslige henrettelser) skjedd etter at Bakassi Boys ble institusjonalisert i Abia, mens dommeren i saken som ble ført for en delstatsdomstol avviste det som irrelevant at den dømte skulle ha handlet på oppdrag fra delstatsmyndighetene (ThisDay 2006).

Det opplyses også i nigeriansk presse at det sitter medlemmer av Bakassi Boys fengslet i påvente av rettssak, blant annet for drapet på Barnabas Igwe, leder av advokatforeningen i Anambra (Anaba 2009). Sannsynligvis finnes det også andre eksempler enn de som er nevnt her på at medlemmer av Bakassi Boys er straffedømt eller sitter varetektsfengslet mistenkt for å ha begått kriminelle handlinger. Like fullt er det ingenting som tyder på at nigerianske myndigheter, verken på delstatsnivå eller føderalt, har satt i gang omfattende etterforskning av virksomheten til borgerverngrupper sørøst i Nigeria – oppfordringer i nigeriansk presse om at slik etterforskning burde skje, er en indikasjon på det (se for eksempel Anaba 2009). Det foreligger heller ikke informasjon om at nåværende guvernør i Anambra fulgte opp sin oppløsning av Anambra State Vigilante Services med noen etterforskning av borgervern-gruppas virksomhet, selv om en av de viktigste valgkampsakene hans i 2006 var å oppløse den (Nnoli 2009).

Ved å sammenligne opplysninger om omfattende menneskerettighetsovergrep begått av Bakassi Boys i rapporter fra menneskerettighetsorganisasjoner og nigerianske medier med sparsommelig informasjon om rettsforfølgelse av medlemmer av disse borgerverngruppene, regner Landinfo det for sannsynlig at bare et lite mindretall av de som har begått straffbare handlinger i Nigeria som medlemmer av Bakassi Boys blir straffeforfulgt for gjerningene sine.

[1] Konklusjonen er gjort på bakgrunn av søk i databasen AllAfrica (tilgjengelig fra http://www.allafrica.com) på ulike kombinasjoner av søkeordene *Imo*, *Bakassi* og *vigilante*, uten å få treff på nyhetssaker som rapporterer om handlinger som kobles til verken Bakassi Boys eller Imo State Vigilante Services. Databasen AllAfrica samler avisartikler publisert på nett fra de fleste ledende nigerianske dagsaviser, i tillegg til en rekke andre afrikanske aviser og nyhetsbyråer. Den nyligst publiserte artikkelen Landinfo fant på AllAfrica-basen som refererte til Bakassi Boys i Imo ble utgitt i juli 2005 (Ogu 2005).

Etterlysninger av medlemmer av Bakassi Boys

Landinfo har ikke vært i stand til å finne informasjon om at nigerianske myndigheter, verken på føderalt eller delstatsnivå, har etterlyst enkeltpersoner ut fra mistanke om at de har begått kriminelle handlinger som medlemmer av Bakassi Boys.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Agbu, Osita (2004). *Ethnic militias and the threat to democracy in post-transition Nigeria*. Uppsala: Nordiska Afrikainstitutet. Tilgjengelig fra http://www.nai.uu.se/publications/books/book.xml?id=25097 [lastet ned 24. august 2009]
- Amnesty (2002, 19. november). *Nigeria: Vigilante violence in the south and south-east*. London: Amnesty. Tilgjengelig fra http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR44/014/2002/en [lastet ned 24. august 2009]
- Amnesty (2008, 21. oktober). *Nigeria: 'Waiting for the hangman'*. London: Amnesty. Tilgjengelig fra http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR44/020/2008/en [lastet ned 24. august 2009]
- Anaba, Innocent (2009, 5. juni). Group calls for prosecution of the Igwes' killers. *Vanguard*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200906050345.html [lastet ned 24. august 2009]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2002, 20. mai).*The Bakassi Boys. The legitimization of murder and torture*. New York: HRW. Tilgjengelig fra http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/nigeria0502.pdf [lastet ned 24. august 2009]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2006, 14. februar). *Nigeria: Bakassi Boys; leadership, membership, activities, and treatment by authorities (January 2005-February 2006)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra http://www.unhcr.org/refworld/docid/45f1478b2.html [lastet ned 24. august 2009]
- Iriekpen, Davidson (2009, 8. juni). 'Abia wasted 10 years of democracy'. *ThisDay*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200906090445.html [lastet ned 24. august 2009]
- Meagher, Kate (2007). Hijacking civil society: the inside story of the Bakassi Boys vigilante group of south-eastern Nigeria. *Journal of Modern African Studies 45(1)*, s. 89-115.

- Nnoli, Lawrence (2009, 1. april). Between Governor Obi and Chuma Nzeribe. *Daily Independent*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200904010296.html [lastet ned 24. august 2009]
- Ogu, Emma (2005, 31. juli). Drama in court: Defence counsel turns accused, docked. *Daily Champion*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200508010483.html [lastet ned 24. august 2009]
- Omonobi, Kingsley (2002, 26. september). Police give reason for dislodging Bakassi Boys. *Vanguard*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200209260137.html [lastet ned 24. august 2009]
- Smith, Daniel Jordan (2007). *A culture of corruption: Everyday deception and popular discontent in Nigeria*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- ThisDay (2006, 3. februar). 4 Bakassi Boys to die for murder. Lagos: *ThisDay*. Tilgjengelig fra http://allafrica.com/stories/200602030425.html [lastet ned 24. august 2009]

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.